

Platform pensioentransitie

27 juni 2023

Introductie

Toelichting op toezicht in de transitie

AFM

- Wederzijdse verwachtingen
- Meenemen van de sector

DNB

- Organisatie DNB voorbereid
- Invaarsjabloon

Vervolg

Bespreekpunten

- Partiële beoordeling invaarbepsluit (DNB)
- Tussentijds overleg over communicatieplannen (AFM)
- Verleden wel/niet meenemen bij gesloten fondsen (DNB)

Het eerste platform pensioentransitie

Op 27 juni vond het eerste platform pensioentransitie plaats, georganiseerd door de AFM en DNB. Het platform werd bijgewoond door de brancheorganisaties, de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars, en vertegenwoordigers uit de sector, waaronder een opf, drie bpf-en, een beroepspensioenfonds en een apf.

Tijdens het platform zijn er drie concrete toezichtscasussen behandeld die waren ingediend door de brancheorganisaties. De branchorganisaties hebben deze casussen in samenwerking met hun leden opgesteld. Op deze manier kregen ook uitvoerders die geen deel uitmaken van het platform de mogelijkheid om hun sectorbrede aandachtspunten of dilemma's in te dienen. Daarnaast is er door de AFM en DNB stilgestaan bij het toezicht tijdens de transitie. In dit document worden de resultaten van het platform teruggekoppeld aan de gehele sector.

Uit de evaluatie bleek dat dit eerste platform als positief en nuttig werd ervaren. Hierbij gaven de vertegenwoordigers uit de sector aan dat zij graag de ruimte hebben om tijdens het platform ook actualiteiten te bespreken. De komende platformen zullen daarom starten met een item actualiteiten.

Het is de bedoeling dat het platform gedurende de gehele transitieperiode blijft bestaan. We streven ernaar om twee tot vier keer per jaar bij elkaar te komen.

Doel platform

Tijdig signaleren en bespreken van sectorbrede aandachtspunten en dilemma's in de pensioentransitie.

Bevorderen kennisuitwisseling tussen pensioenuitvoerders onderling en met toezichthouders

Zo dragen we **gezamenlijk zorg** voor een goede transitie naar het nieuwe pensioenstelsel

Toelichting op toezicht in transitie

Toezicht in de transitie: wederzijdse verwachtingen

Vanaf 1 juli treedt de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) in werking. Verschillende belangrijke gedragsnormen waarop de AFM toezicht houdt, bijvoorbeeld keuzebegeleiding en klachtenafhandeling, zullen direct van kracht zijn. De AFM begrijpt dat er door de late bekendmaking van de definitieve wetgeving er weinig tijd is voor de implementatie van bepaalde wettelijke vereisten. Desondanks blijft het van groot belang dat deelnemers direct goede begeleiding ontvangen wanneer zij bijvoorbeeld op pensioendatum verschillende keuzes moeten maken. Deze keuzes kunnen verstrekkende gevolgen hebben op de lange termijn. Bovendien zijn de hoofdlijnen van de wet al geruime tijd duidelijk. De AFM heeft de afgelopen tijd veel overleg gevoerd met de pensioensector en waar mogelijk in vroeg stadium guidance gegeven. Zo heeft de AFM bijvoorbeeld in november al de richtlijnen voor keuzebegeleiding uitgebracht.

De AFM zal tijdens de transitieperiode toezicht gaan houden op de nieuwe normen, dat is haar rol in de pensioensector. In een vroeg stadium zal de AFM eerst verkennende onderzoeken uitvoeren en belangrijke bevindingen, ervaringen en good practices terugkoppelen aan de sector om van te kunnen leren. Dit is een belangrijke rode draad in ons toezicht.

Open normen vergen dat pensioenuitvoerders zelf verantwoordelijkheid nemen om na te denken over de invulling ervan, het bespreken in de relevante organen en het kunnen uitleggen aan deelnemers. De AFM ziet dat hierbij een grote behoefte is aan guidance. Om hier invulling aan te geven, heeft de AFM meerdere leidraden uitgegeven waarvan de laatste twee in juli uitkomen. De AFM blijft de komende periode aan kennisdeling doen, denk hier bijvoorbeeld aan de verkenning risicopreferentieonderzoeken.

Het uitgangspunt in ons toezicht is de wet. In de inrichting van ons toezicht wordt rekening gehouden met de context en de mogelijke uitvoerings- of opstartproblemen die zich daarbij voordoen. Hoe de AFM dit zal doen, hangt af van de specifieke omstandigheden. Dat neemt niet weg dat de AFM verwacht van pensioenuitvoerders dat de nodige inspanningen zijn verricht om aan de wetgeving te voldoen.

Dit geldt ook voor uitvoerders die al stappen hebben ondernomen, zoals met het RPO, voordat de WTP definitief werd. De AFM moedigt een tijdige voorbereiding aan, maar benadrukt dat pensioenuitvoerders te allen tijde moeten voldoen aan wet- en regelgeving, waarbij uitvoerders hun eigen verantwoordelijkheid hebben.

Toezicht in de transitie: meenemen van de sector

De AFM heeft de afgelopen tijd veel aandacht besteed aan het meenemen van de sector in ons toezicht, aangezien het van belang is dat we aan elkaar wennen en een goede samenwerking ontwikkelen. Het AFM Pensioenevent is daar een goed voorbeeld van, maar ook de inrichting van het sectortoezicht. **We ondernemen een aantal activiteiten om de sector in ons toezicht mee te nemen:**

1 Tijdens de transitie zo veel mogelijk met DNB samenwerken in de uitvoering van het toezicht om dubbele toezichtslasten zo veel mogelijk te voorkomen.

2 Uitbrengen van het transitiebulletin, waarmee de AFM de sector informeert over haar leidraden, good practices, onze toezichtonderzoeken en de toezichtagenda.

3 Waar nodig, organiseren van ronde tafels om van gedachten te wisselen over de transitie. De AFM schuift ook graag aan bij werkgroepen van de koepels.

4 Eén op één gesprekken met fondsen om meer zicht te krijgen op waar belemmeringen zitten in de voortgang op de transitie, zodat de AFM daar met haar guidances, Q&A's en toezicht rekening mee kan houden.

5 Proactief en veelvuldig naar buiten treden met good practices en aanbevelingen die uit risicogestuurd, thematisch onderzoek naar voren komen en waar de sector haar voordeel mee kan doen.

De AFM zal haar uit te voeren onderzoeken, en de regelgeving waarop dit gebaseerd is, vooraf met de sector delen.

Toezicht in de transitie: voorbereidingen organisatie

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

DNB houdt toezicht op een beheerste en evenwichtige transitie. Wij doorlopen hierbij in het toezicht een aantal fases, waarin we eigenlijk meelopen met de fondsen en hun voorbereidingen. We zitten nu volop in de fase van voorbereiden op de transitie. Deze wordt gevolgd door besluitvorming bij uitvoerders en de formele beoordeling hiervan door DNB. Daarna volgt de implementatie van de transitie en tot slot de daadwerkelijke uitvoering van het nieuwe contract.

We hebben ons intensief voorbereid op deze taak. We hebben na een capaciteitsanalyse in overleg met de ministeries extra capaciteit gekregen voor de komende jaren. Die extra capaciteit vullen we op verschillende manieren in. Een deel wordt ingevuld met tijdelijke inhuur, maar we zijn ook een Young Pension Professional programma gestart, waarin jonge talenten worden aangetrokken. Hiernaast heeft DNB zelf ook extra capaciteit vrijgemaakt voor het toezicht op de transitie, door het zwaartepunt van het toezicht naar de WTP te verschuiven.

Naast extra capaciteit, hebben we ook onze inrichting en processen aangepast. Er is een nieuwe afdeling 'invaarbepalingen' opgericht. Ook zijn er (digitale) processen ontwikkeld voor het ontvangen en structureren van de implementatieplannen en invaarbepalingen.

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De meeste fondsen bevinden zich nu in de voorbereidende fase en/of besluitvormende fase. Om goed zicht te houden op de voortgang, monitoren we deze twee maal per jaar via een WTP-vragenlijst. We doen dit samen met de AFM. Met guidance helpen we de sector bij hun voorbereidingen. Deze maand is een eerste set beleidsuitingen finaal uitgebracht na consultatie en zijn diverse nieuwe beleidsuitingen in ontwikkeling.

Met kleine en grote onderzoeken kijkt DNB in detail naar de invulling van specifieke onderdelen van de transitie. Deze onderzoeken worden risicogebaseerd ingezet. Hoewel dit geen formele beoordelingen zijn, helpt het om de sector zo vroeg mogelijk duidelijkheid te geven over hoe DNB naar specifieke beleidsinvullingen kijkt. Ook hopen we te voorkomen dat fondsen besluitvorming baseren op "bouwstenen" waarvan DNB later concludeert dat deze niet in lijn zijn met de wet.

Tot slot verkent DNB momenteel de mogelijkheden voor een partiële beoordeling van afgebakende onderdelen van het totale transitie-besluit voorafgaand aan de invaarmelding. Dit betreft formele beoordeling van onderdelen waarover een fonds de besluitvorming al heeft afgerond. Dit idee is in het platform besproken.

Toezicht in de transitie: het invaarsjabloon

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Vanaf dit moment kunnen pensioenfondsen een inwaarmelding indienen bij DNB. Onderdeel van die melding is een invaarsjabloon. Met het invaarsjabloon beoogt DNB de fondsen een volledig beeld te geven van alle wettelijk verplichte elementen die een invaarbepaling moet bevatten. Het invaarsjabloon biedt naast de check of een aanmelding compleet is zowel DNB als de pensioenfondsen de gelegenheid om gezamenlijk tot een efficiënt proces te komen.

Het invaarsjabloon gaat niet alleen in op de invaarbepalingen, maar op alle aspecten die raken aan het invaren. Hieronder vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen.

Om het invaarsjabloon en de bijbehorende invulinstructie zo goed mogelijk op de praktijk te laten aansluiten, worden deze momenteel geconsulteerd. De consultatie staat open tot en met 4 september 2023. Voor meer informatie over deze consultatie, de te consulteren documenten en het reactieformulier verwijzen wij naar [de consultatiepagina](#).

1

Financiële aspecten

- Risicohouding
- Contract invulling
- Transitie-ftk
- Transitie beleggingen
- Omrekenmethode
- Transitie-effecten

2

Niet-financiële aspecten

- Datakwaliteit
- Overige niet-financiële risico's (implementatie)

3

Governance aspecten

- Besluitvorming invaren
- Complete besluitvorming
- Evenwichtigheidsafweging

Bespreekpunten

Partiële beoordeling invaarbesluit

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Bespreekpunt

Wat is nodig om gefaseerde indiening en partiële beoordeling van één of meer onderdelen van het invaarbesluit door de toezichthouder in de praktijk goed te laten functioneren?

Behandeling op het platform

Tijdens het platform is door de aanwezige sectorpartijen toegelicht dat de transitie betrokkenheid van een hele keten van partijen vergt, waarvan alleen de pensioenuitvoerders onder toezicht staan bij DNB en AFM: Van sociale partners voor besluitvorming over de pensioenovereenkomst tot pensioenuitvoeringsorganisaties voor de uitvoering. Deze keten maakt dat finale besluitvorming over de hele transitie in de praktijk wordt bereikt door het doorlopen van een iteratief proces tussen partijen, waarbij in de tussentijd wordt gewerkt met werkhypothesen (voorlopige deelbesluiten). Voor een soepele transitie is wenselijk dat partijen al tussentijds bevestiging van DNB krijgen dat deze deelbesluiten voldoen aan de wettelijke eisen bij invaren. Op deze manier wordt het risico verkleind dat DNB bij de invaarmelding opmerkingen maakt over eerder genomen deelbesluiten waarop partijen bij de transitiebesluitvorming hebben doorgebouwd.

DNB geeft aan het complexe stakeholderveld en de afhankelijkheden in de besluitvorming te herkennen. Momenteel werkt DNB aan de mogelijkheid tot een partiële beoordeling. Onderwerpen die zich potentieel lenen voor een partiële beoordeling zijn risicohouding, contract en datakwaliteit. DNB ziet deze onderwerpen als bouwstenen van het totale invaarbesluit. Een voorwaarde is dat besluitvorming door fondsen op deze onderwerpen definitief is. De fondsen krijgen zo nodig de gelegenheid om, mocht dat nodig zijn, op basis van onze bevindingen aanpassingen te doen vóór het nemen van een invaarbesluit. Het platform ziet in dat definitieve besluitvorming op onderdelen lastig kan zijn, omdat fondsen hun invaarbesluit in samenhang willen beoordelen voor het maken van het invaarbesluit. Daarmee bestaat de kans dat een besluit nog wordt aangepast. DNB geeft aan dat onder sommige omstandigheden een partiële beoordeling kan worden heroverwogen. Het gaat daarbij om wijzigingen in de verstrekte informatie, onjuiste of onvolledige informatie, wijzigingen in toepasselijke wet- en regelgeving of nieuwe jurisprudentie.

Vervolgstappen

DNB verwacht op korte termijn met een invulling voor de partiële beoordeling te komen. Op 3 juli heeft DNB een [nieuwsbericht](#) over de partiële beoordeling gepubliceerd. Hierbij is aangegeven dat DNB de partiële beoordeling in overleg met de sector zo effectief mogelijk wil vormgeven.

Tussentijds overleg over communicatieplannen

Bespreekpunt

Is het mogelijk om tussentijds open gesprekken te voeren met AFM bij de opstelling van communicatieplannen, teneinde tijdig passende oplossingen te vinden voor eventuele knelpunten en dilemma's?

Behandeling op het platform

Tijdens het platform is er door de aanwezige sectorpartijen toegelicht dat pensioenuitvoerders behoefte hebben aan meer duiding op dilemma's rondom het communicatieplan. Er speelt de vraag hoe er voorkomen kan worden dat pensioenuitvoerders 'aan het eind van de rit worden verrast door een negatieve beoordeling van de AFM'.

De AFM stelt dat het ook in haar belang is om vroegtijdig te horen waar pensioenuitvoerders tegenaan lopen, dilemma's te signaleren en good practices te delen. De AFM zal geen accounttoezichthouder per sectorpartij aanwijzen, dat zou tot een zeer grote toename aan vereiste toezichtcapaciteit leiden, maar de AFM probeert de vragen die er in de sector spelen zo veel mogelijk op te vangen door voorbeelden op te halen en leidraden uit te brengen. Zo heeft de AFM een leidraad voor het communicatieplan opgesteld. Hierin worden handvatten geboden om tot een gedegen communicatieplan te komen.

De AFM stuurt sectorpartijen binnen acht weken een individuele terugkoppeling op het communicatieplan, maar benadrukt dat de behandeling door de AFM geen drempel hoeft te zijn om door te gaan met de overige werkzaamheden ten aanzien van de transitie. De AFM stelt voorop dat pensioenuitvoerders maar één keer het communicatieplan hoeven in te dienen, op het moment dat zij ook het implementatieplan bij DNB indienen. De AFM verwacht dus niet meerdere keren een geüpdatete versie; het is de verantwoordelijkheid van de pensioenuitvoerder om gaandeweg updates uit te voeren en de deelnemer daadwerkelijk mee te nemen en aangehaakt te houden bij de transitie.

Concluderend zal de AFM dus geen partiele beoordelingen uitvoeren zoals DNB, maar zullen we wel zo veel mogelijk informatie naar buiten brengen. Dit zal de AFM zoveel mogelijk na iedere ronde aan beoordelingen doen, waarbij zij nu de eerste keer in september zoveel mogelijk de good practices zal teruggeven aan de sector. Waar mogelijk geeft de AFM richting bij concrete vragen van pensioenuitvoerders over het communicatieplan, met de kanttekening dat de uitvoerder zijn populatie en bijbehorende communicatiebehoeften het beste kent. Hierbij is ook een rol voor brancheorganisaties om de uitkomsten breder te delen.

Tussentijds overleg over communicatieplannen

Vervolgafspraken

Pensioenuitvoerders kunnen **per e-mail contact met de AFM opnemen** wanneer er tussentijds dilemma's of knelpunten zijn. Waar mogelijk kan de AFM op basis van de ingediende vragen de Q&A op de website aanvullen.

De AFM gaat na elke beoordelingsronde, dus ongeveer elke drie maanden, geanonimiseerde **uitkomsten van haar onderzoeken, good practices en aanbevelingen delen**. In september zal dat voor het eerst zijn.

Mochten er na de voorgaande acties nog onduidelijkheden spelen over het communicatieplan, dan gaat de AFM een **ronde tafelbijeenkomst** organiseren om uitkomsten, dilemma's en knelpunten met betrekking tot het communicatieplan te bespreken.

Moet werkgever gesloten fonds meenemen in transitieplan?

DeNederlandseBank

EUROSYSTEEM

Bespreekpunt

Moeten werkgevers hun verleden in de vorm van een gesloten fonds meenemen bij de opstelling van een transitieplan, of kunnen werkgevers aangeven dat de periode voor fondssluiting buiten beschouwing kan blijven, aangezien de transitie hierop geen invloed heeft?

Behandeling op het platform

De aanwezige sectorpartijen hebben toegelicht dat voor gesloten fondsen het proces om wel of niet het verleden mee te nemen onduidelijk is. Gesloten fondsen kennen een grote heterogeniteit met volledig gesloten, gedeeltelijk open, aparte regelingen, soms wel invaren, soms niet. Als er geen actieve regeling is, kun je ook geen nieuwe regeling afspreken. En wat doe je als de werkgever geen verzoek tot invaren indient. Het grootste dilemma is of ook hele oude regelingen in transitieplannen moeten worden opgenomen.

Hierbij is ook aangegeven dat de werkgever pensioenregelingen bij verschillende fondsen kan hebben. Deze regelingen kunnen allemaal in 1 transitieplan. De deelnemers kunnen immers ook bij verschillende fondsen zitten, dan maakt het uit hoe de werkgever naar het geheel kijkt. Het dilemma is hierdoor: krijg je als uitvoerder A of B een transitieplan, welke regelingen moeten worden meegenomen in het evenwichtigheidsvraagstuk?

DNB herkent het vraagstuk en werkt aan het verkrijgen van helderheid op dit punt.

DNB geeft aan dat een afspraak met SZW een optie is om juridische duidelijkheid te verkrijgen op dit punt.

Vervolgstappen

DNB neemt contact op met het gesloten fonds waar dit dilemma acuut speelt. Daarnaast gaat DNB indien nodig afstemmen met SZW om helderheid te krijgen over dit vraagstuk.

Vervolg

Vervolgstappen platform pensioentransitie

Evaluatie

Voortgang op ingebrachte dilemma's worden door de brancheorganisaties gemonitord

Bespreken

Op 3 oktober vindt het volgende toezichthouders-platform pensioentransitie plaats

Inbrengen

Brancheorganisaties verzamelen input onder hun leden voor het volgende platform en stemmen definitieve inbreng af met de toezichthouders

Terugkoppelen

De resultaten van het platform worden door de toezichthouders teruggekoppeld aan de sector

